

DEKLARACIJA O RADNIČKIM PRAVIMA PARTIJE RADIKALNE LEVICE

U skladu sa težnjama ka socijalističkom društvu Partija radikalne levice (u daljem tekstu PRL) u fokus svog delovanja stavlja radnička prava.

Svi ljudi koji žive od svog rada, muškarci i žene koji prodaju svoje veštine, znanja i fizičku energiju – vode jednu borbu. Nekvalifikovani, kvalifikovani i visokokvalifikovani radnici i radnice, inženjeri, ekonomisti, radnici/e u prosveti, zdravstvu, socijalnoj zaštiti, poljoprivredi, auto industriji, tekstilnoj proizvodnji, ljudi koji rade u gumnoj industriji, namenskoj proizvodnji, pravosuđu, kulturi, IT sektoru, kao i samozaposleni/e – svi oni moraju biti glasovi promena koje će dovesti do zakona dostoјnjih radnika i radnica. Solidarnost svih sektora, zasnovana na etici brige za životni i radni položaj svih radnih ljudi, za njihovu pravnu i materijalnu sigurnost, za očuvanje svih njihovih ljudskih prava, predstavljaju osnove prosperitetnog društva.

Radnička prava predstavljaju civilizacijsku tekvinu ukorenjenu u borbama radnika i radnica u 19. i 20. veku, socijaldemokratskom nasleđu s početka 20. veka i samoupravnom socijalizmu. Poučeni decenijama tlačenja, privatizacijama i korupcijom koje su dovele do žrtvovanja elementarnih radnih prava i ugrožavanja egzistencije, ali i poučeni tradicijama radničkog otpora, solidarno i odlučno krećemo u vraćanje prava koja su nam oteta!

Temelje naše borbe za radnička prava čini zalaganje za:

Zaradu dovoljnu za dostojanstven život!

- Garantovanu pravičnu zaradu za uloženi rad koja će radnicima/cama i njihovim porodicama obezbediti pristojan životni standard. Ni jedna zarada ne sme biti niža od prosečne potrošačke korpe!
- Obavezno isplaćivanje odgovarajućeg regresa, putnih troškova i topnih obroka.
- Obavezno isplaćivanje odgovarajuće naknade za vreme bolovanja i plaćenih odsustva

Radno vreme koje ostavlja dovoljno vremena za život!

- Hitno uvođenje zakonskog maksimuma od 35 časova nedeljno za puno radno vreme i 30 časova za naročito teške, naporne i za zdravlje štetne poslove, uz obavezni beneficirani staž kod ovih poslova.
- Tridesetočasovnu radnu nedelju u svim delatnostima kao dugoročni cilj.
- Prekovremen rad se mora ograničiti na najviše pet sati nedeljno i mora biti 100% više plaćen u odnosu na uobičajenu satnicu.
- U toku sedmice moraju biti garantovana dva neradna dana svakom radniku/ci.
- Rad nedeljom i državnim praznicima mora biti 150% više plaćen u odnosu na uobičajenu satnicu.
- Obavezu zapošljavanja novih radnika/ca kada se ispuni fond dozvoljenog prekovremenog rada kod poslodavca.

Uslove rada koji ne narušavaju zdravlje i ne ugrožavaju živote radnika i radnica!

- Drastične kazne za poslodavce za nepoštovanje mera bezbednosti i zdravlja na radu.
- Drastične kazne za poslodavce koji ne poštuju odredbe o skraćenom radnom vremenu i prekovremenom radu.

Ugovore za veću sigurnost radnika i radnica!

- Ugovor o radu na neodređeno vreme mora postati standardni i dominantni oblik zapošljavanja.
- Oštro kažnjavanje zloupotreba zapošljavanja po ugovoru na određeno vreme, ugovoru o privremenim i povremenim poslovima i ugovoru o delu, kao i povrede prava koje proističu iz pripravničkog staža kod poslodavca
- Ukinuti agencijski rad i zapošljavanje preko privatnih agencija. Sa radnicima/cama angažovanim preko agencija zasnovati radni odnos.
- Obeštećenje za radnike/ce koji su izloženi radu na crno i oštro kažnjavanje poslodavaca koji zapošljavaju na crno.

Veća prava za radnice!

- Jednake zarade za isti posao! Ženama i muškarcima se moraju isplaćivati jednake zarade za obavljanje istih poslova.
- Porodiljsko i roditeljsko odsustvo ne smeju biti kraći od godinu i po dana i moraju se pružiti svakom roditelju.
- Istovremeno odsustvo od najmanje tri meseca po rođenju deteta za oba roditelja.
- Mogućnost korišćenja skraćenog radnog vremena za žene u periodu od šest meseci nakon porodiljskog odsustva.
- Obavezno isplaćivanje naknade u visini celokupnog iznosa zarade za vreme porodiljskog odsustva.
- Oštro kažnjavanje poslodavaca koji otpuštaju trudnice ili porodilje.
- Svaki poslodavac mora biti u obavezi da usvoji pravilnik o postupanju u slučaju seksualnog uz nemiravanja u radnom kolektivu, da učini sve da do njega ne dođe i da sankcionise takve postupke na radnom mestu.
- Poslodavci moraju obezbediti i učiniti dostupnim svim radnicama menstrualna higijenska sredstva na radnom mestu, češće pauze tokom radnog vremena, kao i plaćeno odsustvo onim radnicama koje nisu u mogućnosti da obavljaju posao tokom menstruacije.

Pristojne penzije za pristojan život!

- Omogućavanje odlaska u penziju sa 60 godina starosti za muškarce i 55 godina starosti za žene, ili sa 40 godina radnog staža za muškarce i 35 godina staža za žene bez obzira na godine starosti.
- Ni jedna penzija ne sme biti manja od pravične zarade, odnosno niža od prosečne potrošačke korpe.

Slobodno organizovanje na radnom mestu!

- Stvaranje uslova za omasovljenje i jačanje sindikalnog radničkog organizovanja.
- Odvajjanje sindikata od poslodavca.
- Oštro kažnjavanje poslodavaca koji opstruiraju sindikalno organizovanje.
- Olakšavanje organizovanja zakonskog štrajka.
- Uvođenje radničkih saveta.
- Podršku radničkom zadrugarstvu.
- Zaštitu uzbunjivača.

PRL poziva sve radnike i radnice, građane i građanke, sindikate i druge organizacije da se priključe borbi za neotuđivo pravo na dostojanstven rad!